
ФІНАНСИ ТА ІНВЕСТИЦІЇ

УДК 657.1 DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2020\(109\)08](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2020(109)08)

КОРОЛЬ Світлана

E-mail: s.korol@knute.edu.ua
ORCID: 0000-0003-0958-8720

д. е. н., доцент, професор кафедри обліку та оподаткування Київського національного торговельно-економічного університету
вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156, Україна

ДИРЕКТИВА 2013/34/ЄС: ДОСВІД ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ В НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Досліджено практику впровадження Директиви 2013/34/ЄС в європейських країнах і Україні для підвищення довіри громадськості до фінансової звітності. Проаналізовано диференціювання підприємств, особливі умови для малих підприємств і повноваження національного регулятора. Визначено напрями подальших досліджень закордонного досвіду складання фінансової та нефінансової звітності.

Ключові слова: Директива 2013/34/ЄС, досвід країн ЄС, категоризація підприємств, міжнародні стандарти фінансової звітності для малих і середніх підприємств, нормативне регулювання обліку та звітності, підвищення довіри громадськості до фінансової звітності.

Король С. Директива 2013/34/ЄС: опыт имплементации в национальное законодательство. Исследована практика внедрения Директивы 2013/34/ЕС в европейских странах и Украине для повышения доверия к финансовой отчетности. Проанализированы дифференцирование предприятий, особые условия для малых предприятий и полномочия национального регулятора. Определены направления дальнейших исследований зарубежного опыта составления финансовой и нефинансовой отчетности.

Ключевые слова: Директива 2013/34/ЕС, опыт стран ЕС, категоризация предприятий, международные стандарты финансовой отчетности для малых и средних предприятий, нормативное регулирование учета и отчетности, повышение доверия к финансовой отчетности.

© Король С., 2020

Постановка проблеми. Створення сприятливого клімату для інвестицій і підприємництва у контексті сталого та всеосяжного розвитку обумовило розробку, прийняття та імплементацію країнами Європейського Союзу нормативного документа, що визначив засади підготовки й опублікування фінансової звітності – Директиви 2013/34/ЄС [1]. Нові регламенти імplementовані європейськими країнами – членами Співдружності ще у 2015 р. Україна відповідно до Угоди про асоціацію України і Європейського Союзу [2] також перейшла цей рубіж на початку 2017 р. Отже, можна говорити про здобутий досвід, наявні проблеми та підходи до їхнього розв’язання.

Імплементація Україною Директиви 2013/34/ЄС є не лише складовою покладених на неї Угодою про асоціацію зобов’язань, але й важливим фактором розвитку економіки країни на найближчу та далеку перспективи. Однак яким чином передбачене Угодою впровадження міжнародних стандартів (що почалось в Україні ще з 2000 р.) дасть змогу наблизитися до європейських правових норм у сфері бухгалтерського обліку і аудиту, а також досягти сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Положення щодо впровадження Директиви 2013/34/ЄС, що представляють найбільший інтерес для практики господарювання, залишаються об’єктом досліджень закордонних і вітчизняних науковців.

Різним аспектам впровадження цієї директиви, її змісту, використанню, відмінностям національних практик тощо присвятили свої праці вітчизняні вчені І. Афанас’єва, Н. Гура, С. Зубілевич, Р. Кузіна, Т. Маренич, А. Озеран, О. Малишкін, А. Процепова, Ю. Слободяник, Н. Сиротенко та інші [3–10].

Досліджувані українськими вченими проблеми транспонування вимог Директиви 2013/34/ЄС у національне законодавство актуальні й для колег із країн ЄС. Так, польські вчені М. Дорел, О. Хлацюк, А. Урсачі, Г. Мацюк, науковці С. Башева з Болгарії, Х. Брежінова з Чехії та Н. Ріба [11–14] з Італії розглядали проблеми конвергенцій і розбіжностей облікових систем у контексті гармонізації національного законодавства та Директиви 2013/34/ЄС, намагаючись визначити можливі шляхи розв’язання цих проблем для національних економік. Зокрема Х. Брежінова пояснює, наскільки успішним є транспонування Директиви в її країні. Втім, закордонні дослідники, як-от: С. Башева (Болгарія), Н. Дечман (Хорватія), Я. Гласерова, М. Отавова, А. Бусовова, Е. Дріновська (Чехія) звертаються до диференціювання підприємств і застосування ними норм МСФЗ [12; 15; 16]. Учений Г. Кауфольд (Німеччина) [17] шукає відповідь на питання щодо сумісності нової бухгалтерської директиви та МСФЗ для малих і середніх підприємств (МСП). К. Огрін, Хр. Попеску, В. Банья (Румунія), Д. Сабо, К. Сьоренсен (Данія) та Н. Ріба (Італія) зазначають, що Директива для їхніх країн є величезним кроком уперед у напрямі розкриття нефінансової інформації про соціальну відповідальність бізнесу відповідно до кращих сучасних практик [14; 18–20].

Отже, вивчення змісту та визначення підходів до транспонування ключових положень Директиви 2013/34/ЄС має величезний інтерес у європейській науковій спільноті. Зазначені питання актуальні також і для України й потребують подальших досліджень з урахуванням досвіду інших країн та особливостей національного економічного середовища.

Метою дослідження є аналіз ключових змістових аспектів Директиви 2013/34/ЄС, актуального досвіду транспонування її положень у національне законодавство країн ЄС та особливостей її імплементації Україною.

Матеріали та методи. Теоретико-методологічною основою статті є праці вітчизняних і закордонних науковців стосовно імплементації Директиви 2013/34/ЄС державами – членами ЄС та Україною. Дослідження проведено із застосуванням методів теоретичного узагальнення, порівняльного аналізу, синтезу, що дало змогу виявити чинники забезпечення ефективності транспонування ключових положень Директиви, виокремити проблеми, що заважають порівнянню фінансової звітності підприємств різних країн, визначити перспективи подальших досліджень.

Результати дослідження. Одним з аспектів, що активізують увагу законодавців, широкої бізнес-спільноти, науковців до Директиви 2013/34/ЄС, є той факт, що проблеми бухгалтерського обліку та фінансової звітності, зумовлені наявним соціальним і культурним кліматом, часто призводять до викривлення економічної поведінки. Наслідком цього є втрати фінансових можливостей і неефективна діяльність [11]. Натомість у Директиві 2013/34/ЄС визначено комплекс положень, що насамперед спрямовані на *підвищення довіри громадськості до звітності* суб'єктів господарювання на основі вдосконалення процесів її складання (розкриття порівнюваної і еквівалентної інформації у фінансовій звітності; забезпечення її вірогідності; підвищення прозорості платежів на користь державних органів; усунення потенційної можливості для ухилення від виконання вимог до розкриття інформації; запобігання відмиванню грошей тощо). Одночасно переслідується завдання скорочення кількості адміністративних процедур, покращення умов для здійснення підприємницької діяльності та зниження витрат на фінансову звітність, особливо для малого та середнього підприємництва, а також сприяння їхньої інтернаціоналізації.

На відміну від попередніх документів, що створені з дотриманням політики «кращого регулювання», за розробки Директиви 2013/34/ЄС автори дотримувались принципу «розумного регулювання» (*smart regulation*). Запропонована ними регуляторна політика акцентує на кінцевих результатах і залученні зацікавлених осіб. Отже, Директива спрямована, по-перше, на забезпечення чіткості та можливості порівняння фінансових звітів і, по-друге, на зменшення адміністративного навантаження та спрощення правил бухгалтерського обліку, особливо

.....

для МСП. Це має сприяти транскордонним інвестиціям, стимулювати економічне зростання та створення нових робочих місць в Європі.

Глобалізація ринків капіталу, необхідність залучення нових інвестицій, розширення вимог користувачів фінансової звітності зумовили впровадження новітніх форм фінансової звітності (звіту про управління, звіту про платежі на користь держави, нефінансових звітів). За визначенням М. Дорел, О. Хлацук, А. Урсачі та Г. Мацук, спостерігається сучасна еволюція бухгалтерського обліку, що характеризується стандартизацією, гармонізацією, відповідністю та конвергенцією [11].

Д. Метью, О. Хлацук, А. Урсачі та Д. Мачука (Румунія) [21] зауважують, що всі європейські директиви з питань бухгалтерського обліку були і є компромісом між двома школами бухгалтерського обліку (німецькою та голландською), тобто сумішшю національних традицій. Як наслідок – вони використовують доволі гнучкий механізм регулювання.

Призначення Директиви 2013/34/ЄС – створити необхідні умови для досягнення гармонізації фінансової звітності на рівні ЄС. Вона адресована всім державам – членам Європейської співдружності та регулює діяльність всіх видів товариств (товариств з обмеженою відповідальністю, акціонерних товариств, командитних товариств), зареєстрованих в країнах ЄС.

У процесі транспонування Директиви держави – члени ЄС зіткнулися з такими питаннями:

- які групи та категорії підприємств потрібно виокремити;
- чи варто створити новий закон про бухгалтерський облік і якого він має бути змісту;
- чи визначатиме такий закон принципи бухгалтерського обліку [12].

Серед решти нововведень, що викликають найбільший інтерес, дослідники називають правила оцінки, фінансові інструменти, формат річної фінансової звітності, вимоги до розкриття інформації через примітки до фінансової звітності, а також звітність про платежі уряду [21].

За словами Н. Ріба [14], нова директива з бухгалтерського обліку є «стандартом фінансової звітності» для компаній Європейського Союзу. На відміну від решти нормативних документів ЄС, що орієнтовані на суб'єктів господарювання певних галузей (зокрема підприємства видобувних сфер, суб'єкти страхової діяльності, банки й інші фінансові установи) чи організаційних форм (наприклад, товариства з обмеженою відповідальністю, акціонерні товариства), Директива 2013/34/ЄС зачіпає економічні інтереси всіх суб'єктів господарювання країн Євро-союзу. З огляду на те, що розробники вже у її назві підкреслюють, що вона стосується лише деяких видів підприємств, насправді саме ця Директива визначає їхні типи/категорії, а отже й вибір ними облікових стандартів.

Актуальність питання категоризації суб'єктів господарювання пов'язана з прагненням ЄС дерегулювати бухгалтерські вимоги та стимулювати малий і середній бізнес, зокрема в частині використання міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) для МСП, а також з огляду на різні підходи до впровадження Директиви країнами – членами Співдружності. Тому Директива приділяє особливу увагу мікро-, малим і середнім підприємствам. Такий підхід відповідає значенню, яке надається зазначеним компаніям у ЄС: вони є важливими як для розвинених, так і для країн, що розвиваються. У Європейському Союзі розвиток малого та середнього бізнесу отримав підтримку завдяки важливому внеску в економіку. А в останнє десятиріччя МСП все частіше виходять на міжнародні ринки та потребують інвестицій для отримання конкурентної переваги [22]. Вони визнані «наріжним каменем європейської економіки, що представляють більшу кількість компаній у порівнянні з великими корпораціями» [14]. Водночас МСФЗ переважно орієнтовані на великі підприємства з альтернативною пропозицією для малих і середніх підприємств – МСФЗ для МСП.

Для розуміння ролі Директиви в контексті розв'язання цих питань показовими є результати опитування суб'єктів господарювання в країнах Європейського Союзу, проведеного ще у 2009 р. Генеральним директором з питань внутрішнього ринку та послуг Європейської Комісії щодо переваг та недоліків можливого використання МСФЗ для МСП (зокрема стосовно вартості їхнього впровадження, впливу на подрібнюваність і таке інше) [22]. Респонденти визнали позитивним те, що МСФЗ для МСП є простішим, ніж МСФЗ (простішою є мова документу; менший його обсяг; виключений зі складу обов'язкових елементів фінансової звітності звіт про зміни власного капіталу; зменшена й кількість інформації, яка має бути представлена у фінансових звітах тощо). Проте цей документ залишається надмірно складним для МСП (зокрема через складність ведення бухгалтерського обліку Польща відмовилась від застосування МСФЗ для МСП [11]). Респонденти також засвідчили високу вартість не лише переходу на стандарти, але й подальших оновлень, підготовки та аудиту фінансових звітів, а також висловили сумніви стосовно можливості забезпечити порівняння звітів у разі впровадження МСФЗ для МСП.

В Україні ситуація щодо зацікавленості у фінансовій звітності МСП в цілому схожа з польською. Однак МСФЗ для МСП набули чинності, а у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженому наказом Мінфіну України № 73 від 07.02.2013 р., визначено осіб, які зобов'язані їх застосовувати або можуть прийняти таке рішення (закріплене в обліковій політиці) самостійно. Втім, застосування МСФЗ для МСП не допускається підприємствами, для яких він не призначений.

В оцінці респондентів щодо МСФЗ для МСП в різних країнах характерними є:

- значні відмінності в оцінці стандарту користувачами (в цілому позитивна) та тими особами, хто складає фінансову звітність (переважно проти МСФЗ для МСП);
- відмінності в оцінках за країною походження респондентів, зокрема в німецькомовних і латиноамериканських країнах стандарти отримали значно менше позитивних відгуків, ніж в англо-скандинавських [22].

Отже, попри певні позитивні результати запровадження (спрощення процедури підготовки звітності у порівнянні з МСФЗ та МСБО), МСФЗ для МСП не отримали широкої підтримки. Експерти зазначають зворотній від очікуваного його авторами ефект. К. Бауер констатує, що у ході проведених досліджень в цих стандартах виявлені серйозні недоліки, і тому вони не затверджені Європейською Комісією [22].

Директива 2013/34/ЄС стала відповіддю на зазначені виклики. Її автори дотримувались стратегії «Європа 2020 – стратегія розумного, стійкого та всеосяжного зростання» [23], що спрямована, зокрема, на покращення ділового середовища для МСП через зменшення транзакційних витрат ведення бізнесу в Європі, скорочення кількості адміністративних процедур і вдосконалення умов для здійснення підприємницької діяльності, а також на сприяння інтернаціоналізації МСП. Тож Директива 2013/34/ЄС включає положення з регулювання фінансової звітності для малих, середніх і мікропідприємств. Одними з основних її цілей стало зменшення адміністративного тягаря, спрощення регуляторного середовища та знищення бар'єрів розвитку для мікро-, малих і середніх підприємств. Отже, в Директиві визначено:

- категорії підприємств та основні принципи їхньої диференціації;
- базові вимоги до організації фінансового обліку і звітності для кожної категорії підприємств.

Категоризація підприємств виконується з урахуванням показників, щонайменше два з них повинні мати відповідні значення для віднесення суб'єкта господарювання до певної категорії (табл. 1).

Таблиця 1

Категорії підприємств за їхнім розміром відповідно до Директиви 2013/34/ЄС

Категорія (тип) підприємства	Рекомендовані граничні значення показників		
	валюта балансу, тис. євро	чистий оборот, тис. євро	середня кількість працівників
Мікро-	350	700	10
Малі	4000 (6000)*	8000 (12 000)*	50
Середні	20 000	40 000	250
Великі	> 20 000	> 40 000	> 250
Великі	Суб'єкти суспільного інтересу – вибрані підприємства		

Примітка: * максимально допустимі граничні значення показників.

Джерело: складено автором за [1].

Варто зауважити, що Директива дає змогу державам – членам ЄС встановлювати критерії, що перевищують граничні значення показників для малих підприємств у визначених межах. Тобто таке положення Директиви є гнучким і його застосування залежить від рішення конкретної країни – члена ЄС.

Критерії, що використані у Директиві, насамперед гарантують отримання об'єктивних даних про розмір підприємства. Однак С. Башева зауважує, що у Директиві не враховані або лише частково враховані масштаби економік країн Співдружності: великим державам надано право підвищувати критерії для малих підприємств, а малі країни не мають можливість зменшити їх [12]. Разом з тим зазначені у Директиві граничні показники фактично і є їхньою нижньою межею. Країни ЄС по-різному скористались своїм правом щодо встановлення критеріїв категоризації підприємств. Так, країни Вишеградської Четвірки (Польща, Чехія, Угорщина та Словаччина), а також Франція впровадили мінімальні граничні значення [16]. Натомість Німеччина та Австрія ввели максимальні граничні значення критеріїв для малих підприємств [17]. У Данії критерії для малих підприємств підвищені в порівнянні з базовими та попередніми, зокрема валюта балансу – до 4 500 000 євро (попередній – до 3 650 000 євро), чистий оборот – до 9 000 000 євро (попередній – до 7 300 000 євро) [24]; а для мікропідприємств вони встановлені на базовому рівні (табл. 2).

Таблиця 2

Підходи до визнання малих підприємств у країнах ЄС та Україні

Країна	Підхід до імплементації критеріїв визнання		
	валюта балансу	чистий оборот	середня кількість працівників
Австрія	Точно (<i>max</i>)	Точно (<i>max</i>)	Точно
Німеччина			
Бельгія	↑ 12,5 % <i>min</i>	Точно (<i>min</i>)	
Хорватія	Точно (<i>min</i>)		
Франція			
Україна			

Джерело: складено автором за [12; 16; 17; 24 та ін.].

Крім того, з метою адаптації вимог Директиви 2013/34/ЄС щодо категоризації підприємств деякі країни (Словаччина, Польща, Угорщина) відмовились від виокремлення середніх підприємств і знизили середню кількість працівників для великих підприємств до 50 осіб [16], інші, як зазначалось, адаптували ці критерії (див. табл. 3).

Категоризація суб'єктів господарювання в країнах ЄС та Україні

Країна	Виділення категорій підприємств			
	мікро-	малі	середні	великі
Польща	+	+	–	+*
Словацька Республіка				
Угорщина				
Австрія			+	+
Бельгія				
Німеччина				
Франція				
Чеська Республіка				
Україна				

Примітка: позначення: «+» – критерії визнання дотримані; «–» – категорія не виділена; «+*» – критерії визнання змінені.

Джерело: складено автором за [12; 16; 17; 24 та ін.].

Країни ЄС, як-от: Болгарія, Польща, Угорщина, Чеська Республіка, Словацька Республіка, конвертували критерії у національну валюту [12; 16]. Тож постає питання про врахування інфляції, відповідне їхнє коригування задля забезпечення відповідності категоризації підприємств в межах Європейської співдружності.

Отже, попри певні позитивні зрушення, через неоднозначні рекомендації щодо застосування критеріїв категоризація суб'єктів господарювання за Директивою 2013/34/ЄС остаточно не вирішує проблем, що виникають у разі порівняння даних фінансової звітності, особливо мікро- та малих підприємств.

Для України питання адміністративної підтримки, вибору форм та визначення структури фінансової звітності підприємств всіх категорій і, передусім, мікро- і малих підприємств є надзвичайно актуальними. Частка таких підприємств у загальній кількості суб'єктів господарювання в Україні менша, ніж в європейських країнах (де їх близько 99 %), проте постійно зростає. За останні 8 років вона збільшилась на 20 % і становить 95,4 % (у 2018 р.) [25].

Загалом питання категоризації підприємств варто розглядати у комплексі зі встановленням вимог щодо їхнього звітування (зокрема для мікро- і малих підприємств, їхня відмінність для середніх підприємств, з урахуванням наявної практики та мети, яку переслідує національний регулятор). Тобто віднесення суб'єкта господарювання до тієї чи іншої категорії має значення лише з огляду на вимоги щодо структури та змісту їхньої фінансової звітності.

Висновки. В останні десятиліття одночасно відбуваються два процеси – гармонізація та конвергенція законодавства, що впливають на концептуальні основи регуляторних систем бухгалтерського обліку

в країнах ЄС і Україні. Імплементация Директиви 2013/34/ЄС цими країнами не привела до їхньої уніфікації. Однак визначила єдині засади для забезпечення чіткості та можливості порівняння фінансових звітів суб'єктів господарювання в країнах ЄС, зменшення адміністративного навантаження та спрощення правил бухгалтерського обліку, насамперед для МСП. Це покращує умови для транскордонних інвестицій, стимулює економічне зростання та сприяє створенню нових робочих місць в Європі.

Досвід транспонування Директиви до національного законодавства, категоризації підприємств, застосування малими підприємствами норм МСФЗ і порівняння звітів підприємств у державах – членах Європейської співдружності представляють інтерес для практики господарювання в Україні. У розв'язуванні проблем, що виникають, потрібно комплексно враховувати особливості економіки України та передбачені Директивою повноваження національного регулятора.

Категоризацію підприємств доцільно розглядати у контексті вимог щодо структури та змісту фінансової звітності. Подальші дослідження доцільно спрямувати на вивчення закордонного досвіду в частині змістовного наповнення фінансової звітності та складання нефінансової звітності, зокрема звіту про управління відповідно до положень Директиви 2013/34/ЄС.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Директива 2013/34/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європейського союзу від 26 червня 2013 року про щорічну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язані з ними звіти певних типів компаній, що вносить зміни до Директиви 2006/43/ЄС Європейського Парламенту та Ради та скасовує Директиву Ради 78/660/ЄЕС і 83/349/ЄЕС. URL: <https://www.pard.ua/uk/depositary/Directives>.
2. Угода про асоціацію України і Європейського Союзу, яка ратифікована Україною 16.09.14 р.
3. Афанас'єва І. Впровадження положень директив ЄС в Україні. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*, № 33 (233), 2017, С. 9-12.
4. Гура Н. О. Імплементация Директиви 2013/34/ЄС в Україні з урахуванням міжнародного досвіду. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Економіка*. 2015. № 10 (175).
5. Зубілевич С. Облікова Директива ЄС, її вплив на склад і зміст звітів європейських комісій та перспективи для України. *Бухгалтерський облік та аудит*. 2014. № 7. С. 3-15.
6. Кузіна Р. В. Перспективи впровадження облікової директиви ЄС в Україні. *Економічний аналіз: збірник наук. праць Тернопільського національного економічного університету*. 2015. Т. 19. № 2. С. 214-219.
7. Маренич Т. Г. Транспонування вимог Директиви ЄС № 2013/34/ЄС до національного законодавства України. *Бізнес Інформ*. 2016. № 6. С. 166-174.

8. Озеран А. Директива 2013/34/ЄС щодо річної фінансової звітності: дискусійні питання та напрями її імплементації в нормативну базу України. *Бухгалтерський облік та аудит*. 2015. № 5. С. 2-10.
9. Слободяник Ю. Б., Сиротенко Н. А. Підготовка, подання та аудит фінансової звітності: траєкторія змін. *Облік і фінанси*. 2018. № 1. С. 72-79.
10. Malyshkin O., Protsepoa A. Preparation of Balance Sheet of Ukrainian and Polish Enterprises According to the Requirements of Directive 2013/34/EU. *Accounting and Finance*, Institute of Accounting and Finance. 2017. Is. 4, pp. 46-52.
11. Dorel M., Hlaciuc E., Ursachi A., Măciucă G. Accounting Convergences And Divergences In The Context Of Harmonization And The Compliance Of National Regulations With Directive 2013/34/Eu: *Annals of University of Craiova – Economic Sciences Series*, University of Craiova, Faculty of Economics and Business Administration, 2015. Vol. 1(43), pp. 29-38. URL: <http://feaa.ucv.ro/AUCSSE/0043v1-002.pdf>.
12. Basheva S. Transposition of Directive 2013/34/eu in the republic of Bulgaria – challenges, problems and possible solutions. 2014. URL: <http://ibo.tneu.edu.ua/index.php/ibo/article/view/146>.
13. Březinová H. Transposition of the Directive 2013/34/EU into the Czech Accounting Legislation. *Studies of Socio-Economics and Humanities*, 2016. No 2, Vol. 6, P. 6-13.
14. Riba N. The introduction of European directive 2013/34/EU under Italian legislation: analysis of changes made to the domestic framework on accounting and audit requirements. 2018. URL: <https://matheo.uliege.be/handle/2268.2/4832>.
15. Dečman N. Mogućnosti pojednostavljenja računovodstvene regulative za mikro poduzeća sukladno novoj Direktivi 2013/34/EU. *Računovodstvo i financije*, Godina LX, 2014. No 8, P. 30-32. URL: <https://www.bib.irb.hr/739879?rad=739879>.
16. Gláserová J., Otavová M., Bušovová A., Dřínovská E. Impact of Transposition of the Directive 2013/34/EU into the National Laws of EU Member States Emphatically V4. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*. 2017. № 65 (2), P. 631–639. URL: https://acta.mendelu.cz/media/pdf/actaun_2017065020631.pdf.
17. Kaufhold G. Compatibility of the IFRS for small and medium-sized entities and the new eu-accounting directive. *ACTA Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*. 2015. Vol. 63, 210. № 6, P. 1945-1951. URL: https://acta.mendelu.cz/media/pdf/actaun_2015063061945.pdf.
18. Ogrea C. The Directive 2014/95/EU – is there a «new» beginning for CSR in Romania? (2017). *Studies in Business and Economics* No. 12 (1), P. 141-147. URL: <https://www.degruyter.com/downloadpdf/j/sbe.2017.12.issue-1/sbe-2017-0011/sbe-2017-0011.pdf>.
19. Cristina Raluca Gh. Popescu & Viorel Costin Banța. Performance Evaluation of the Implementation of the 2013/34/EU Directive in Romania on the Basis of Corporate Social Responsibility Reports. 2019. URL: <https://www.mdpi.com/2071-1050/11/9/2531/htm>.
20. SzabóD. Ge., Sørensen K. E. New EU Directive on the Disclosure of Non-Financial Information (CSR). *Nordic & European Company Law Working Paper*. 2015. No 15-01. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2606557>.

21. Mateş D., Hlaciuc E., Ursachi A., Măciucă G. Accounting convergences and divergences in the context of harmonization and the compliance of national regulations with Directive 2013/34/EU. 2015. URL: <http://feaa.ucv.ro/AUCSSE/0043v1-002.pdf>.
22. Bauer K. Is Financial Reporting in the SME Sector Moving towards Transparency? Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie. 2016. No 10 (958), P. 5-20.
23. EUROPE 2020. A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth. European Commission. Brussels, 3.3.2010. COM (2010) 2020. Communication from the commission. URL: <https://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%20BARROSO%20%20%20007%20-%20Europe%2020%20-%20EN%20version.pdf>.
24. Guyot C. Transposition de la Directive comptable en droit belge – Modifications du Code des sociétés. 2015. URL: <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=1fd807c0-6740-4ad4-9eba-b8a550e9f9f9>.
25. Державна статистична служба України (дата доступу: 03.11.2019). URL: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2013/fin/kp_reg/kp_reg_u/kp_reg_u_2018.htm.

Стаття надійшла до редакції 11.03.2020.

Korol S. Directive 2013/34/EU: experience of implementation in national legislation.

Background. The current social and cultural climate leads to changes in political behavior, the loss of financial resources and inefficient economic activity. Directive 2013/34 / EU seeks to increase public confidence in financial statements by improving its assembly processes, reducing administrative procedures, improving the conditions for business and reducing the costs of financial reporting, and facilitating its internationalization.

The ***aim*** of the study is to analyze the key substantive aspects of EU Directive 2013/34, the current experience of transposing its provisions into the national legislation of EU countries and the specific features of its implementation by Ukraine.

Materials and methods. Theoretical and methodological basis of the article is the scientific works on the selected topic. Its nature necessitated the application of specific and general scientific methods, including systematic approach, comparative analysis, synthesis, theoretical generalization and systematization, scientific abstractions, which made it possible to achieve this goal.

Results. The practice of implementing Directive 2013/34/EU in European countries and in Ukraine to increase public confidence in financial statements has been investigated. The analysis of the practice of categorization of enterprises in EU countries, creating favorable conditions for the preparation of financial statements for small and medium-sized enterprises has been conducted.

Conclusion. The implementation of Directive 2013/34/EU by EU countries has not led to the harmonization of regulatory accounting and financial reporting systems. However, it limits differences in national regulatory systems regarding the application of IFRSs, enables comparisons of financial statements of businesses in different countries, helps to increase public confidence in its and increases the likelihood of receiving cross-border investments. It was found that

the categorization of enterprises should be considered in the context of requirements for the structure and content of financial statements.

An important factor in transposing Directive 2013/34/EU by Ukraine is reducing administrative burdens and simplifying financial accounting rules for small businesses. The directions of further researches of foreign experience of preparation of financial and non-financial statements are determined.

Keywords: Directive 2013/34/EU, experience of EU countries, categorization of enterprises, international standards for financial reporting for small and medium-sized enterprises, regulatory framework of accounting and reporting, increasing public confidence in financial reporting.

REFERENCES

1. Dyrektyva 2013/34/JeS Jevropejs'kogo Parlamentu ta Rady Jevropejs'kogo sojuzu vid 26 chervnja 2013 roku pro shhorichnu finansovu zvitnist', konsolidovanu finansovu zvitnist' ta pov'jazani z nymy zvity pevnyh typiv kompanij, shho vnosyt' zminy do Dyrektyvy 2006/43/JeC Jevropejs'kogo Parlamentu ta Rady ta skasovuje Dyrektyvu Rady 78/660/JeEC i 83/349/JeEC [Directive 2013/34 / EU of the European Parliament and the Council of the European Union of 26 June 2013 on annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of companies amending Directive 2006/43 / EU of the European Parliament and the Council and repeals Council Directive 78/660 / EEC and 83/349 / EEC]. Retrieved from <https://www.pard.ua/uk/depositary/Directives> [in Ukrainian].
2. Ugoda pro asociaciju Ukrai'ny i Jevropejs'kogo Sojuzu, jaka ratyfikovana Ukrai'noju 16.09.14 r. [Association Agreement between Ukraine and the European Union, ratified by Ukraine on 16.09.14.] [in Ukrainian].
3. Afanas'jeva, I. (2017). Vprovadzhenja polozhen' dyrektyv JeS v Ukrai'ni [The implementation of EU directives in Ukraine]. *Visnyk Shidnoukrai'ns'kogo nacional'nogo universytetu imeni Volodymyra Dalja – Bulletin of the Volodymyr Dahl East Ukrainian National University*, 33 (233), 9-12 [in Ukrainian].
4. Gura, N. O. (2015). Implementacija Dyrektyvy 2013/34/JeS v Ukrai'ni z urahuvannjam mizhnarodnogo dosvidu [The implementation of Directive 2013/34 / EU in Ukraine in the light of international experience]. *Visnyk Kyivs'kogo nacional'nogo universytetu im. Tarasa Shevchenka. Ekonomika – Bulletin of the Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics*, 10 (175) [in Ukrainian].
5. Zubilevych, S. (2014). Oblikova Dyrektyva JeS, i'i' vplyv na sklad i zmist zvitiv jevropejs'kyh komisij ta perspektyvy dlja Ukrai'ny [The EU Accounting Directive, its impact on the composition and content of European Commission reports and prospects for Ukraine]. *Buhgalters'kyj oblik ta audyt – Accounting and Auditing*, 7, 3-15 [in Ukrainian].
6. Kuzina, R. V. (2015). Perspektyvy vprovadzhenja oblikovoi' dyrektyvy JeS v Ukrai'ni [Prospects for implementation of the EU Accounting Directive in Ukraine]. *Ekonomichnyj analiz: zbirnyk nauk. prac' Ternopil's'kogo nacional'nogo ekonomichnogo universytetu – Economic Analysis: collection*

- of scientific works of Ternopil National University of Economics.*, (Vol. 19), 2, 214-219 [in Ukrainian].
7. Marenych, T. G. (2016). Transponuvannja vymog Dyrektyvy JeS № 2013/34/JeS do nacional'nogo zakonodavstva Ukrai'ny [The transposition of the requirements of EU Directive № 2013/34/EU into the national legislation of Ukraine] *Biznes Inform – Business Inform*, 6, 166-174 [in Ukrainian].
  8. Ozeran, A. (2015). Dyrektyva 2013/34/JeS shhodo richnoi' finansovoi' zvitnosti: dyskusijni pytannja ta naprjamy i'i' implementacii' v normatyvnu bazu Ukrai'ny [Directive 2013/34 / EU on annual financial statements: discussion issues and directions for its implementation in the regulatory framework of Ukraine]. *Buhgalters'kyj oblik ta audyt – Accounting and Auditing*, 5, 2-10 [in Ukrainian].
  9. Slobodjanyk, Ju. B., & Syrotenko, N. A. (2018). Pidgotovka, podannja ta audyt finansovoi' zvitnosti: trajektorija zmin [Preparation, submission and audit of financial statements: a trajectory of change]. *Oblik i finansy – Accounting and Finance*, 1, 72-79 [in Ukrainian].
  10. Malyshkin, O. & Protsepova, A. (2017). Preparation of Balance Sheet of Ukrainian and Polish Enterprises According to the Requirements of Directive 2013/34/EU. *Accounting and Finance. Institute of Accounting and Finance*, (Is. 4), (pp. 46-52) [in English].
  11. Dore, M., Hlaciuc, E., Ursachi, A. & Măciucă, G. (2015). Accounting Convergences And Divergences In The Context Of Harmonization And The Compliance Of National Regulations With Directive 2013/34/Eu. *Annals of University of Craiova – Economic Sciences Series, University of Craiova, Faculty of Economics and Business Administration*, (Vol. 1 (43)), (pp. 29-38). Retrieved from <http://feaa.ucv.ro/AUCSSE/0043v1-002.pdf> [in English].
  12. Basheva, S. (2014). Transposition of Directive 2013/34/eu in the republic of Bulgaria – challenges, problems and possible solutions. Retrieved from <http://ibo.tneu.edu.ua/index.php/ibo/article/view/146> [in English].
  13. Březinová, H. (2016). Transposition of the Directive 2013/34/EU into the Czech Accounting Legislation. *Studies of Socio-Economics and Humanities*, 2, (Vol. 6), (pp. 6-13) [in English].
  14. Riba, N. (2018). The introduction of European directive 2013/34/EU under Italian legislation : analysis of changes made to the domestic framework on accounting and audit requirements. Retrieved from <https://matheo.uliege.be/handle/2268.2/4832> [in English].
  15. Dečman, N. (2014). Mogućnosti pojednostavljenja računovodstvene regulative za mikro poduzeća sukladno novoj Direktivi 2013/34/EU. *Računovodstvo i financije, Godina LX*, 8; 30-32. Retrieved from <https://www.bib.irb.hr/739879?rad=739879> [in Hrvatski].
  16. Gláserová, J., Otavová, M., Bušovová, A., & Dřínovská, E. (2017). Impact of Transposition of the Directive 2013/34/EU into the National Laws of EU Member States Emphatically V4. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*, 65 (2): 631-639. Retrieved from https://acta.mendelu.cz/media/pdf/actaun_2017065020631.pdf [in English].
  17. Kaufhold, G. (2015). Compatibility of the IFRS for small and medium-sized entities and the new eu-accounting directive. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*. (Vol. 63(210)). 6, 1945-1951.

- Retrieved from https://acta.mendelu.cz/media/pdf/actaun_2015063061945.pdf [in English].
18. Ogorean, C. (2017). The Directive 2014/95/EU – is there a «new» beginning for CSR in Romania? *Studies in Business and Economics*, 12 (1), 141-147. Retrieved from <https://www.degruyter.com/downloadpdf/j/sbe.2017.12.issue-1/sbe-2017-0011/sbe-2017-0011.pdf> [in English].
  19. Cristina Raluca, Gh. Popescu & Viorel Costin, Banța (2019). Performance Evaluation of the Implementation of the 2013/34/EU Directive in Romania on the Basis of Corporate Social Responsibility Reports. Retrieved from <https://www.mdpi.com/2071-1050/11/9/2531/htm> [in English].
  20. Szabó, D. Ge. & Sørensen, K. E. (2015). New EU Directive on the Disclosure of Non-Financial Information (CSR). *Nordic & European Company Law Working Paper*, 15(01). Retrieved from <https://ssrn.com/abstract=2606557> [in English].
  21. Mateș, D., Hlaciuc, E., Ursachi, A., & Măciucă, G. (2015). Accounting convergences and divergences in the context of harmonization and the compliance of national regulations with Directive 2013/34/EU. URL: <http://feaa.ucv.ro/AUCSSE/0043v1-002.pdf> [in English].
  22. Bauer, K. (2016). Is Financial Reporting in the SME Sector Moving towards Transparency? *Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie*. 10 (958), 5-20 [in English].
  23. EUROPE 2020. A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth. European Commission. Brussels, 3.3.2010. COM (2010) 2020 Communication from the commission. Retrieved from <https://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%20BARROSO%20%20%20007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.pdf> [in English].
  24. Guyot, C. (2015). Transposition de la Directive comptable en droit belge – Modifications du Code des sociétés. Retrieved from <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=1fd807c0-6740-4ad4-9eba-b8a550e9f9f9> [in Francais].
  25. Derzhavnoi' statystychnoi' sluzhby Ukraini'ny (data dostupu: 03.11.2019) [State Statistics Service of Ukraine (access date: 11/03/2019)]. Retrieved from https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2013/fin/kp_reg/kp_reg_u/kp_reg_u_2018.htm [in Ukrainian].